

1. Cíle vzdělávání a jeho obsah

- *rozvoj dítěte, jeho učení a poznání*
- *osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost*
- *získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí*

KOMPETENCE K UČENÍ

- SOUSTŘEDĚNĚ POZORUJE, ZKOUMÁ, OBJEVUJE, VŠÍMÁ SI SOUVISLOSTÍ, EXPERIMENTUJE A UŽÍVÁ PŘI TOM JEDNODUCHÝCH POJMŮ
- ZÍŠAKNOU ZKUŠENOST UPLATŇUJE V PRAKTICKÝCH SITUACÍCH A V DALŠÍM UČENÍ
- MÁ ELEMENTÁRNÍ POZNATKY O SVĚTĚ LIDÍ, KULTURY, PŘÍRODY I TECHNIKY, KTERÝ DÍTĚ OBKLOPUJE, O JEHO ROZMANITOSTECH A PROMĚNÁCH: ORIENTUJE SE V ŘÁDU A DĚNÍ V PROSTŘEDÍ, VE KTERÉM ŽIJE
- KLÁDE OTÁZKY A HLEDÁ NA NĚ ODPOVĚDI, AKTIVNĚ SI VŠÍMÁ, CO SE KOLEM NĚHO DĚJE: CHCE POROZUMĚT VĚCEM, JEVŮM A DĚJŮM, KTERÉ KOLEM SEBE VIDÍ: POZNÁVÁ, ŽE SE MŮŽE MNOHÉMU NAUČIT, RADUJE SE Z TOHO, CO SAMO DOKÁZALO A ZVLÁDLO
- UČÍ SE NEJEN SPONTÁNNĚ, ALE I VĚDOMĚ, VYVINE ÚSILÍ, SOUSTŘEDÍ SE NA ČINNOST A ZÁMĚRNĚ SI ZAPAMATUJE: PŘI ZADANÉ PRÁCI DOKONČÍ, CO ZAPOČALO: DOVEDE POSTUPOVAT PODLE INSTRUKCÍ A POKYŇŮ, JE SCHOPNO DOBRAT SE K VÝSLEDKŮM
- ODHADUJE SVÉ ŠÍLY, UČÍ SE HODNOTIT SVOJE OSOBNÍ POKROKY I OCEŇOVAT VÝKONY DRUHÝCH
- POKUD SE MU DOSTÁVÁ UZNÁNÍ A OCENĚNÍ, UČÍ SE S CHUTÍ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- VŠÍMÁ SI DĚNÍ I PROBLÉMŮ V BEZPROSTŘEDNÍM OKOLÍ: PŘIROZENOU MOTIVACÍ K ŘEŠENÍ DALŠÍCH PROBLÉMŮ A SITUACÍ JE PRO NĚJ POZITIVNÍ ODEZVA NA AKTIVNÍ ZÁJEM
- ŘEŠÍ PROBLÉMY, NA KTERÉ SATČÍ: ZNÁMÉ A OPAKUJÍCÍ SE SITUACE SE SNAŽÍ ŘEŠIT SAMOSTATNĚ (NA ZÁKLADĚ NÁPODOBY ČI OPAKOVÁNÍ), NÁROČNĚJŠÍ S OPOROU A POMOCÍ DOSPĚLÉHO
- PROBLÉMY ŘEŠÍ NA ZÁKLADĚ BEZPROSTŘEDNÍ ZKUŠENOSTI: POSTUPUJE CESTOU POKUSU A OMYLU, ZKOUŠÍ, EXPERIMENTUJE: SPONTÁNNĚ VYMYŠLÍ NOVÁ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ A SITUACÍ: HLEDÁ RŮZNÉ MOŽNOSTI A VARIANTY (MÁ VLASTNÍ, ORIGINÁLNÍ NÁPADY): VYUŽÍVÁ PŘI TOM DOSAVADNÍCH ZKUŠENOSTÍ, FANTAZII A PŘEDSTAVIVOST
- PŘI ŘEŠENÍ MYŠLENJOVÝCH I PRAKTICKÝCH PROBLÉMŮ UŽÍVÁ LOGICKÝCH, MATEMATICKÝCH I EMPIRICKÝCH POSTUPŮ: POCHOPI JEDNODUCHÉ ALGORITMY ŘEŠENÍ RŮZNÝCH ÚLOH A SITUACÍ A VYUŽÍVÁ JE V DALŠÍCH SITUACÍCH
- ZPŘESŇUJE SI POČETNÍ PŘEDSTAVY, UŽÍVÁ ČÍSELNÝCH A MATEMATICKÝCH POJMŮ, VNÍMÁ ELEMENTÁRNÍ MATEMATICKÉ SOUVISLOSTI
- ROZLIŠUJE ŘEŠENÍ, KTERÁ JSOU FUNKČNÍ (VEDOUcí K CÍLI), A ŘEŠENÍ, KTERÁ FUNKČNÍ NEJSOU: DOKÁŽE MEZI NIMI VOLIT
- CHÁPE, ŽE VYHÝBAT SE ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ NEVEDE K CÍLI, ALE ŽE JEJICH VČASNÉ A UVÁŽLIVÉ ŘEŠENÍ JE NAOPAK VÝHODOU: UVĚDOMUJE SI, ŽE SVOU AKTIVITOU A INICIATIVOU MŮŽE SITUACI OVLIVNIT
- NEBOJÍ SE CHYBOVAT, POKUD NACHÁZÍ POZITIVNÍ OCENĚNÍ NEJEN ZA ÚSPĚCH, ALE TAKÉ ZA SNAHU

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- OVLÁDÁ ŘEČ, HOVOŘÍ VE VHODNĚ FORMULOVANÝCH VĚTÁCH, SAMOSTATNĚ VYJADRŮJE SVÉ MYŠLENKY, SDĚLENÍ, OTÁZKY I ODPOVĚDI, ROZUMÍ SLYŠENĚMU, SLOVNĚ REAGUJE A VEDE SMYSLUPLNÝ DIALOG
- DOKÁŽE SE VYJADRŮVAT A SDĚLOVAT SVÉ PROŽITKY, POCITY A NÁLADY RŮZNÝMI PROSTŘEDKY /ŘEČOVÝMI, VÝTVARNÝMI, HUDEBNÍMI, DRAMATICKÝMI APOD.)
- DOMLOUVÁ SE GESTY I SLOVY, ROZLIŠUJE NĚKTERÉ SYMBOLY, ROZUMÍ JEJICH VÝZNAMU I FUNKCI
- V BĚŽNÝCH SITUACÍCH KOMUNIKUJE BEZ ZÁBRAN A OSTYCHU S DĚTMI I S DOSPĚLÝMI: CHÁPE, ŽE BÝT KOMUNIKATIVNÍ, VSTRÍCNĚ, INICIATIVNÍ A AKTIVNÍ JE VÝHODOU
- OVLÁDÁ DOVEDNOSTI PŘEDCHÁZEJÍCÍ ČTENÍ A PSANÍ
- PRŮBĚŽNĚ ROZŠIŘUJE SVOU SLOVNÍ ZÁSOBU A AKTIVNĚ JI POUŽÍVÁ K DOKONALEJŠÍ KOMUNIKACI S OKOLÍM
- DOVEDE VYUŽÍT INFORMATIVNÍ A KOMUNIKATIVNÍ PROSTŘEDKY, SE KTERÝMI SE BĚŽNĚ SETKÁVÁ (KNÍŽKY, ENCYKLOPEDIÉ, POČÍTAČ, AUDIOVIZUÁLNÍ TECHNIKA, TELEFON A TP.)
- VÍ, ŽE LIDÉ SE DOROZUMÍVAJÍ I JINÝMI JAZYKY A ŽE JE MOŽNO SE JIM UČIT: MÁ VYTVOŘENY ELEMENTÁRNÍ PŘEDPOKLADY K UČENÍ SE CIZÍMU JAZYKU

SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE

- SAMOSTATNĚ ROZHODUJE O SVÝCH ČINNOSTECH: UMÍ SI VYTVOŘIT SVŮJ NÁZOR A VYJÁDRIT JEJ
- UVĚDOMUJE SI, ŽE ZA SEBE I SVÉ JEDNÁNÍ ODPOVÍDÁ A NESE DŮSLEDKY
- DĚTSKÝM ZPŮSOBEM PROJEVUJE CITLIVOST A OHLEDUPLNOST K DRUHÝM, POMOČ SLABŠÍM, ROZPOZNÁ NEVHODNÉ CHOVÁNÍ: VNÍMÁ SPRAVEDLNOST, UBLIŽOVÁNÍ, AGRESIVITU A LHOSTEJNOST
- VE SKUPINĚ SE DOKÁŽE PROSADIT, ALE I PODŘÍDIT, PŘI SPOLEČNÝCH ČINNOSTECH SE DOMLOUVÁ A SPOLUPRACUJE: V BĚŽNÝCH SITUACÍCH UPLATŇUJE ZÁKLADNÍ APOLEČENSKÉ NÁVYKY A PRAVIDLA SPOLEČENSKÉHO ŠTYKU: JE SCHOPNÉ RESPEKTOVAT DRUHÉ, VYJEDNÁVAT, PŘIJÍMAT A UZAVÍRAT KOMPROMISY
- NAPODOBUJE MODEL Y PROSOCIÁLNÍHO CHOVÁNÍ MEZILIDSKÝCH VZTAHŮ, KTERÉ NACHÁZÍ VE SVÉM OKOLÍ
- SPOLUPODÍLÍ SE NA SPOLEČNÝCH ROZHODNUTÍCH: PŘIJÍMÁ VYJASNĚNÉ A ZDŮVODNĚNÉ POVINNOSTI: DODRŽUJE DOHODNUTÁ A POUCHOPENÁ PRAVIDLA A PŘIZPŮSOBÍ SE JIM
- PŘI SETKÁNÍ S NEZNÁMÝMI LIDMI ČI V NEZNÁMÝCH SITUACÍCH SE CHOVÁ OBEZŘETNĚ: NEVHODNÉ CHOVÁNÍ I KOMUNIKACI, KTERÁ JE MU NEPŘÍJEMNÁ, UMÍ ODMÍTNOUT
- JE SCHOPNO CHÁPAT, ŽE LIDÉ SE RŮZNÍ A UMÍ BÝT TOLERANTNÍ K JEJICH ODLIŠNOSTEM A JEDINEČNOSTEM
- CHÁPE, ŽE NESPRAVEDLNOST, UBLIŽOVÁNÍ, PONIŽOVÁNÍ, LHOSTEJNOST, AGRESIVITA A NÁSILÍ SE NEVYPLÁCÍ A ŽE VZNIKLÉ KONFLIKTY JE LÉPE ŘEŠIT DOHODOU: DOKÁŽE SE BRÁNIT PROJEVŮM NÁSILÍ JINÉHO DÍTĚTE, PONIŽOVÁNÍ A UBLIŽOVÁNÍ

ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE

- SVOJE ČINNOSTI A HRY SE UČÍ PLÁNOVAT, ORGANIZOVAT, ŘÍDIT A VYHODNOCOVAT
- DOKÁŽE ROZPOZNAT A VYUŽÍVAT VLASTNÍ SILNÉ STRÁNKY, POZNÁVÁ SVOJE SLABÉ STRÁNKY
- ODHADUJE RIZIKA SVÝCH NÁPADŮ, JDE ZA SVÝM ZÁMĚREM, ALE TAKÉ DOKÁŽE MĚNIT CESTY A PŘIZPŮBOVAT SE DANÝM OKOLNOSTEM
- CHÁPE, ŽE SE MŮŽE O TOM, CO UDEĚLÁ, ROZHODOVAT SVOBODNĚ, ALE ŽE ZA SVÁ ROZHODNUTÍ TAKÉ ODPOVÍDÁ
- MÁ SMYSL PRO POVINNOST VE HŘE, PRÁCI I UČENÍ: K ÚKOLŮM A POVINNOSTM PŘÍSTUPUJE ODPOVĚDNĚ: VÁŽÍ SI PRÁCE I ÚSILÍ DRUHÝCH
- ZAJÍMÁ SE O DRUHÉ I O TO, CO SE KOLEM DĚJE: JE OTEVŘENÉ AKTUÁLNÍMU DĚNÍ
- CHÁPE, ŽE ZÁJEM O TO, CO SE KOLEM DĚJE, ČINNORODOST, PRACOVITOST A PODNIKAVOST JSOU PŘÍNOSEM A ŽE NAOPAK LHOŠTEJNOST, NEVŠÍMAVOST, POHODLNOST A NÍZKÁ AKTIVITA MAJÍ SVOJE NEPŘÍZNIVÉ DŮSLEDKY
- MÁ ZÁKLADNÍ DĚTSKOU PŘEDSTAVU O TOM, CO JE V SOULADU SE ZÁKLADNÍMI LIDSKÝMI HODNOTAMI A NORMAMI A CO JE S NIMI V ROZPORU, A SNAŽÍ SE PODLE TOHO CHOVAT
- SPOLUVYTVÁŘÍ PRAVIDLA SPOLEČNÉHO SOUŽITÍ MEZI VRSTEVNÍKY, ROZUMÍ JEJICH SMYSLU A CHÁPE POTŘEBU JE ZACHOVÁVAT
- UVĚDOMUJE SI SVÁ PRÁVA I PRÁVA DRUHÝCH, UČÍ SE JE HÁJIT A RESPEKTOVAT: CHÁPE, ŽE VŠICHNI LIDÉ MAJÍ STEJNOU HODNOTU
- VÍ, ŽE NENÍ JEDNO, V JAKÉM PROSTŘEDÍ ŽIJE, UVĚDOMUJE SI, ŽE SE SVÝM CHOVÁNÍM NA NĚM PODÍLÍ A ŽE JE MŮŽE OVLIVNIT
- DBÁ NA OSOBNÍ ZDRAVÍ I BEZPEČÍ SVOJE I DRUHÝCH, CHOVÁ SE ODPOVĚDNĚ S OHLEDEM NA ZDRAVÉ A BEZPEČNÉ OKOLNÍ PROSTŘEDÍ (PŘÍRODNÍ I SPOLEČENSKÉ)

Obsah vzdělávání:

Čím a jak rozvíjíme kompetence u dětí?

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

DÍTĚ A JEHO TĚLO

- ***dílčí vzdělávací cíle*** (co pedagog u dítěte podporuje)
- ***vzdělávací nabídka*** (co pedagog dítěti nabízí)
- ***očekávané výstupy*** (co dítě na konci předškolního období zpravidla zvládne)
- ***rizika*** (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

SKUPINOVÁ PRÁCE

Vyber dílčí vzdělávací cíl:

= činnost, kterou bychom jej rozvíjeli

= za jakých předpokladů

= co se dítě „naučí“

= JAKOU KOMPETENCI TO
ROZVINE?

LITERATURA:

BELZ, H., SIEGRIST, M. *Klíčové kompetence a jejich rozvoj*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-479-6

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Věstník MŠMT, sešit 2, Ročník LXI, únor 2005.

SHAPIRO, L., E. *Emoční inteligence dítěte a její rozvoj*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-238-6